Flawian Śmitkowski

Flawian (w niektórych publikacjach Flawiusz) Śmitkowski urodził się w Koszycach w powiecie pińczowskim. Młodość spędził w Jaworznie, gdzie jego ojciec pracował jako felczer w szpitalu wojskowym. W 1912 roku ukończył szkołę realną w Krakowie. Przed wojną Śmitkowski był członkiem Związku Walki Czynnej. W 1914 roku wstąpił do Legionów Polskich. Był żołnierzem najpierw 2. pułku piechoty, w szeregach którego jesienią 1914 roku uczestniczył w walkach w Karpatach. Brał udział m. in. w bitwie pod Mołotkowem. Od stycznia do maja 1915 roku legionista przebywał w szpitalu wojskowym. Powrócił do służby na początku maja 1915 roku i został przeniesiony do 4. pułku piechoty. Z regimentem tym walczył na Wołyniu w lipcu 1916 roku. Po kryzysie przysięgowym legionista został internowany przez Niemców. Miał zostać osadzony w Szczypiornie, w obozie dla internowanych legionistów, jednak udało mu się zbiec z transportu.

Kapitan Flawian Śmitkowski w 1933 roku (Archiwum rodzinne Sławomira Śmitkowskiego)

Po ucieczce działał przez rok, od października 1917 do listopada 1918 roku, w strukturach Polskiej Organizacji Wojskowej na terenie rodzinnych Koszyc.

Legitymacja orderu Virtuti Militari kpt. Flawiana Śmitkowskiego (Archiwum rodzinne Sławomira Śmitkowskiego)

W listopadzie 1918 roku weteran Legionów wstąpił do formującego się Wojska Polskiego. Służył jako podporucznik w 4. pułku piechoty Legionów. Był oficerem 8. kompanii II batalionu wspomnianego regimentu. Śmitkowski brał najpierw udział w walkach polsko-ukraińskich toczonych na terenie wschodniej Galicji. Od 1919 roku uczestniczył w wojnie polsko-bolszewickiej. W czasie walk z Armią Czerwoną dowodził plutonem a później kompanią w 4. pułku piechoty. Od października 1919 do sierpnia 1920 roku 4. pułkiem piechoty dowodził major Mieczysław Smorawiński. W czasie wojny z Rosją bolszewicką Śmitkowski awansował w 1920 roku na stopień porucznika. Kiedy toczyły się jeszcze działania przeciw Armii Czerwonej oficer zachorował. W październiku 1920 roku trafił do szpitala w Warszawie. Przebywał w nim do końca listopada tego samego roku. Za wojnę polsko-bolszewicką oficer otrzymał Krzyż Virtuti Militari V klasy.

Żona kpt. Flawiana Śmitkowskiego – Helena (Archiwum rodzinne Sławomira Śmitkowskiego)

Po zakończeniu działań wojennych z Rosją bolszewicką Śmitkowski został zweryfikowany w stopniu kapitana piechoty. W 1922 roku oficer przeszedł do rezerwy. Zamieszkał w Jaworznie, gdzie podjął pracę w tamtejszej fabryce węgla. Później został pracownikiem fabryki chemicznej „Azot" S. A. W 1928 roku powołano go w stopniu kapitana do służby czynnej. Otrzymał przydział najpierw do 75. pułku piechoty. Następnie, jeszcze w 1928 roku, został przeniesiony do 12. pułku piechoty w Wadowicach. W tym wadowickim regimencie oficer objął stanowisko dowódcy kompanii. W latach trzydziestych Flawian Śmitkowski zamieszkał w Myślenicach. Od 1934 do wybuchu wojny oficer pełnił funkcję powiatowego komendanta Przysposobienia Wojskowego w Myślenicach przy 12. pułku piechoty.

Oficerowie i żołnierze II batalionu 4. pułku piechoty Legionów, w szeregach którego walczył jako oficer Flawian Śmitkowski przeciw Ukraińcom i Armii Czerwonej w latach 1918-1920 (Archiwum rodzinne Sławomira Śmitkowskiego)

Kapitan Śmitkowski brał udział w wojnie obronnej z Niemcami. We wrześniu 1939 roku dowodził 56 Batalionem Wartowniczym wchodzącym w skład Grupy Fortecznej Obszaru Warownego „Śląsk". 21 września 1939 roku oficer dostał się pod Rawą Ruską do niemieckiej niewoli. Trafił do oflagu II C w Woldenbergu. Z niewoli do Myślenic powrócił w lutym 1945 roku. Za wojnę z Niemcami został odznaczony Krzyżem Walecznych.

Oficerowie 12. pułku piechoty w latach 30-tych. Szósty po lewej siedzi kpt. Flawian Śmitkowski (Archiwum rodzinne Sławomira Śmitkowskiego)

Po powrocie do kraju Śmitkowski próbował zgłosić się do służby w armii. Oficer stanął przed komisją lekarsko-wojskową. Ta wydała jednak orzeczenie o jego niezdolności do dalszej służby wojskowej. Powodem był wiek i zły stan zdrowia byłego jeńca niemieckiego oflagu. Weteran kilka ostatnich lat swojego życia spędził w Myślenicach w domu przy ulicy Słowackiego 45. W mieście nad Rabą pracował zawodowo w Powiatowym Urzędzie Ziemskim, w Kinie „Wisła" oraz w Oddziale Robotniczego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci. Flawian Śmitkowski zmarł 17 października 1951 roku. Uczestnik obu wojen światowych oraz wojny polsko-bolszewickiej został pochowany na cmentarzu obok kościoła pw. św. Jakuba w Myślenicach.

Grób kpt. Flawiana Śmitkowskiego na myślenickim cmentarzu (fot. Teresa Frodyma)